

Sentralstyrets årsberetning

Det andre året i koronapandemien satte et tydelig preg på organisasjonen, med begrensninger i mulighet for frivillig aktivitet på flere områder også i 2021. Samtidig har viljen til å bidra vært stor, både hos givere og medlemmer, slik at resultatene er gode for året totalt.

Folkehelse og forebygging

Inn i det andre pandemiåret var organisasjonen bedre rustet for å få til aktivitet innenfor de ulike smittevernsbegrensningene og mange lag klarte å få til møteplasser og aktiviteter på tross av mer krevende forhold. Gågrupper har vært prioritert av mange og flere lag har startet nye grupper, i tillegg til andre aktiviteter som kunne gjennomføres utendørs – eller inne med gjeldende begrensninger.

Organisasjonen har også tatt i bruk de digitale mulighetene i mye større grad, fra styremøter og digitale samlinger til innsamling på sosiale medier. Underveis i året ble de nye kjerneaktivitetene lansert, under fellesnavnet «Med oss». Disse skal stimulere til lokal aktivitet og rekruttering.

Innendørs aktiviteter, særlig på sykehjem, har vært hardere rammet. Det har vært utfordrende for Aktivitetsvenner og demensforeninger som pleier å ha slike tilbud å få tilgang og tillatelse. Men noen steder har pandemien i mindre grad preget hverdagen, og frivillige har i større grad kunnet opprettholde også innendørs møteplasser.

Mens hoppetaukonkurransen ble gjennomført kun digitalt i 2020, kunne elevene i 2021 igjen ta fram hoppetauene og delta i felles aktivitet. Nærmere 100 000 elever fra over 1 350 skoler deltok i hoppetaukonkurransen. Hjerzteuke ble også gjennomført flere steder.

I 2021 ble fire millioner kroner brukt til folkehelse og forebyggende arbeid.

Informasjon og helsefremmende aktiviteter

Telefontjenesten Hjertelinjen gir råd og veiledning om forebygging og behandling. Hjertelinjen hadde over 574 henvendelser i løpet av året. Hjertelinjen ble støttet med 500 000 kroner over statsbudsjettet. Dette beløpet har vært uendret over flere år. For dekke utgiftene er det behov for ytterligere støtte.

Nasjonalforeningen for folkehelsens Demenslinje besvarer spørsmål om demens, og besvarte i løpet av året 2 238 henvendelser. Andelen ubesvarte henvendelser er gått ned etter en styrking av linjen. Demenslinjen ble støttet med 1,5 millioner kroner over statsbudsjettet, men er langt fra fullfinansiert.

Demenspriser ble delt ut av 14 fylkeslag og 13 fylkeslag delte ut Folkehelsepris. Lokallagene sprer også informasjon gjennom åpne møter, samtalegrupper og i tilknytning til pårørendeskoler.

Gjennom arbeidet med aktivitetsvenner og kampanjen for et mer demensvennlig samfunn, har vi samarbeidsavtaler med over 300 kommuner. Aktivitetene og nyrekruttering har vært preget av pandemien i 2021, men det ble likevel signert avtaler med 15 nye kommuner om et mer demensvennlig samfunn i 2021. Nettverkssamlinger ble i stor grad arrangert digitalt. Lokallagene samarbeider også med kommuner i forbindelse med en rekke aktiviteter lokalt.

Via organisasjonens nettsider og annet informasjonsarbeid når vi årlig ut til over 600 000 mennesker med informasjon om demens, hjerte- og karsykdommer og forebygging. Vårt nettverk av erfaringsrepresentanter og likepersoner er i god vekst over hele landet. Totalt ble det i 2021 brukt 39 millioner kroner til helseopplysning.

Forskning

I 2021 bidro vi med 23,8 millioner kroner til demensforskning og 3,1 millioner til hjerte- og karforskning. Åtte stipendiater fullførte i løpet av året sine doktorgrader.

Demensforskningsprisen gikk i 2021 til professor Ole A. Andreassen, mens Hjerteforskningsprisen gikk til professor Thor Edvardsen.

Helsepolitisk arbeid

Nasjonalforeningen for folkehelsen arbeider for å fremme helse, forebygge sykdom og redusere sosial ulikhet i helse i befolkningen. Organisasjonen driver interessepolitisk påvirkningsarbeid på demensområdet.

Tre av sakene vi har jobbet for gjennom mange år er inkludert i den nye regjeringsplattformen: Det gjelder en times fysisk aktivitet til alle skoleelever hver dag, et sunt og gratis skolemåltid hver dag og løfte om en ny strategi mot sosial ulikhet. Disse sakene følger vi opp fram til de er realisert. Full momskompensasjon var også en viktig seier for en samlet frivillighet.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er pådriver for å styrke strukturelle virkemidler som gjelder for hele befolkningen, som regulering av tilgjengelighet og pris. Vi har vært pådriver for en helsebegrunnet sukkeravgift og økte avgifter på tobakksvarer og alkohol. For å utjevne sosiale helseforskjeller er vi opptatt av å styrke helsestasjoner og skolehelsetjenesten, opprette et kompetansemiljø for å vurdere sosial ulikhet i tidlig barndom, øke barnetrygden, og ha systematisk utprøving av utjevnerende tiltak.

Som pasientorganisasjon for personer med demens, har vi vært pådriver for økt kapasitet, kompetanse, avlastning til pårørende og å ta i bruk velferdsteknologi i eldre- og demensomsorgen. Det er fortsatt en stor utfordring at alt for få får diagnose til rett tid og god oppfølging etter diagnose. Pårørende bærer for stor del av byrden når den offentlige omsorgen er utilstrekkelig. Det er behov for et løft for demensforskning og bedre demensregister.

Også i 2021 har koronapandemien fått konsekvenser for personer med demens og deres pårørende, og vi har gjennom hele året tatt dette opp med myndighetene.

Vårt helsepolitiske arbeid omfatter også styrking av frivillighetens kår, blant annet søkbare midler til våre aktiviteter og støtte til vårt arbeid som pasientorganisasjon.

Virksomhetens art og formål

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon, som arbeider for å fremme folkehelsen og finansiere forskning på hjerte- og karsykdommer og demens. Vi er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har sitt hovedkontor i Oslo og har ni regionkontorer, i Bodø, Trondheim, Molde, Bergen, Hamar, Stavanger, Kristiansand og to i Oslo.

Økonomi og administrasjon

Nasjonalforeningen for folkehelsens regnskap er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1988 og i henhold til regnskapsstandarden NRS(F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Regnskapet for 2021 viser et positivt aktivitetsresultat på 57,1 millioner kroner. Regnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens utvikling, stilling og resultat for 2021. Virkningene av Covid-19 medfører noe usikkerhet rundt Nasjonalforeningen for folkehelsens innsamlingsarbeid også i 2021, særlig knyttet til mulighetene for å gjennomføre bøsseaksjon høsten 2021. Covid-19 vil ikke påvirke forutsetningene om fortsatt drift.

Nasjonalforeningen for folkehelsens arbeid er i hovedsak finansiert gjennom gaver og bidrag fra privatpersoner. Testamentariske gaver utgjorde 21,2 millioner kroner, og finansinntekter 18,9 millioner kroner. Vi arbeider både med å videreutvikle dagens inntektsaktiviteter og øker innsatsen for å sikre oss nye inntektskilder.

Det er brukt 23 millioner kroner til innsamling av bidrag og gaver. Organisasjonen plasserer sine verdier innen rammene som er angitt i vedtatt forvaltningsstrategi. Midlene forvaltes på en måte som ivaretar hensynet til sikkerhet, risikospredning og likviditet. Avkastningen søkes maksimert innenfor rammer gitt i forvaltningsstrategien. Kortsiktig likviditet plasseres 30-100 prosent i bank og 0-70 prosent i pengemarkedsfond/aksjefond. Nasjonalforeningen for folkehelsen har en forvaltningsbasert langsiktig plassering uten gjeld, og risikoen ansees som lav.

Kontantstrømmen til organisasjonen gjenspeiler i stor grad inn- og utbetalinger knyttet til aktivitetene. Vedrørende investeringer er det i 2021 tilbakebetalt 300 100 kroner på lån til ansatte. Det er foretatt investeringer i varige driftsmidler på 1,1 millioner kroner.

Flere av organisasjonens prosjekter blir finansiert av Stiftelsen Dam. For 2021 mottok Nasjonalforeningen for folkehelsen totalt 10 millioner kroner fordelt på 13 prosjekter innen programmene helse og forskning.

I våre styrende organer viser kjønnsfordelingen at det er sju kvinner og tre menn i sentralstyret, og 30 kvinner og seks menn i landsstyret. Det er etablert styreansvarsforsikring for sentralstyrets medlemmer.

Nasjonalforeningen for folkehelsen lønnet totalt 67 personer i 2021 og kjønnsfordelingen var 56 kvinner og 11 menn. Ansatt årsverk utgjorde 51. To kvinner er midlertidig ansatt, og sju kvinner er ansatt i deltidsstilling. Arbeidsgiver er kjent med at det er ansatte som ønsker utvidelse av stillingsstørrelse.

Nasjonalforeningen for folkehelsen jobber for mangfold og likestilling. Kjønnsbalansen i stillingsgruppe 3 er elleve kvinner og to menn, i stillingsgruppe 4 er det tjueto kvinner og tre menn, i stillingsgruppe 5 seks kvinner og fire menn, i stillingsgruppe 2 seks kvinner og to menn. 2 kvinner avvirket fødselspermisjon i til sammen 52 uker. Menn og kvinner er likestilte i forhold til lønn.

Sykefraværet i 2021 var på 5,1 prosent. Dette er en nedgang på 1,11 prosentpoeng sammenlignet med 2020. Sykefraværet er under landsgjennomsnittet på 6,37 prosent. Arbeidsmiljøet er tilfredsstillende. Det har vært jobbet særlig med tilrettelegging og ivaretagelsen av medarbeidere i tilknytning til periodene med pålagt hjemmekontor. Det avholdes arbeidsmiljøutvalgsmøter ved behov, og det blir løpende vurdert tiltak som kan bedre det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv, og fortsetter å jobbe systematisk med hensyn til oppfølging og tilrettelegging, for å forsøke å redusere sykefraværet. Det har ikke vært meldt om alvorlige skader eller ulykker i 2021.

Innsats for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsens hovedoppgave er å bedre folkehelsen gjennom forskning, informasjon og praktiske tiltak. Av Nasjonalforeningen for folkehelsens totale inntekter på 187,8 millioner kroner, mottok organisasjonen i 2021 kun 5,5 millioner kroner i støtte fra det offentlige. Fjoråret ga gode resultater i inntektsarbeidet. For at vi skal fortsette vår innsats, er det likevel nødvendig med politisk forståelse for behovet for at Nasjonalforeningen for folkehelsen må komme opp på nivå med tilsvarende organisasjoner når det gjelder offentlig støtte.

Det aller meste av Nasjonalforeningen for folkehelsens arbeid finansieres av innsamlede midler. Vi yter på denne måten et betydelig økonomisk bidrag til fellesskapet. Sentralstyret takker bidragsyterne for støtten som gjør vår innsats for folkehelsen mulig. Vi takker også rådsmedlemmer, øvrige tillitsvalgte og medlemmer for den frivillige innsatsen som gjøres lokalt. Alle som arbeider i Nasjonalforeningen for folkehelsen, takkes også for innsatsen.

Oslo, 3. mai 2022